

Informacje podlegające ujawnieniu w ramach Polityki Informacyjnej w
Banku Spółdzielczym w Proszowicach
wg stanu na 31.12.2018r.

Informacje ogólne

Zarząd banku przedkłada wszystkim zainteresowanym niniejszą informację, zgodnie z przyjętymi w Banku Zasadami Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych oraz wymogami nadzorczymi. Pełny zakres działalności Banku opisany został w Statucie Banku.

Bank Spółdzielczy w Proszowicach 32-100 Proszowice, ul. Krakowska 53 zarejestrowany pod nr KRS 0000077971 w Sądzie Rejonowym dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XII Wydział Gospodarczy KRS, gdzie przechowywana jest dokumentacja spółdzielni, NIP 682-10-17-795. Bankowi nadano numer statystyczny REGON 000499910.

Bank w ramach posiadanych uprawnień i zezwoleń, prowadzi działalność wyłącznie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Bank Spółdzielczy w Proszowicach jest bankiem uniwersalnym. Zgodnie ze Statutem, obszarem działania Banku jest województwo małopolskie, świętokrzyskie i śląskie. Bank realizuje swoje zadania za pośrednictwem Centrali, 4 Oddziałów i 14 Punktów kasowych zajmujących się obsługą klienta zlokalizowanych na terenie powiatu Proszowickiego, Krakowskiego, Miechowskiego i Kazimierskiego.

Bank jest zrzeszony w zrzeszeniu BPS S.A. z siedzibą w Warszawie i jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Celem niniejszego dokumentu jest przekazanie informacji podlegających ujawnieniu o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczącym profilu ryzyka banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji według stanu na 31 grudnia 2018r. tj. aktualnej i wiarygodnej informacji na temat Banku, umożliwiającej pełną ocenę jego stabilności finansowej. Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych w zakresie dotyczącym obowiązków i zasad ujawniania informacji przez instytucje, o których mowa w części ósmej „ujawnienie informacji przez instytucje” (zwanego dalej „Rozporządzeniem”), zapisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. z późn. zm. – Prawo Bankowe oraz Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017r. w

sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji, z wyjątkiem informacji nieistotnych.

Politykę informacyjną Banku reguluje przyjęta przez Zarząd BS i zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Uchwałą Nr 3/01/2018 z dnia 17.02.2018r., Polityka informacyjna Banku Spółdzielczego w Proszowicach, która określa zakres, częstotliwość, formę i miejsce ogłaszania informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zasady i sposób weryfikacji ogłaszanych informacji.

Informacje podlegające ogłaszaniu obejmują:

- 1) Strategię zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka;
- 2) opis procesów (w tym strukturę organizacyjną) zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka;
- 3) zasady stosowania polityki w zakresie zarządzania ryzykami;
- 4) opis systemów raportowania poszczególnych rodzajów ryzyka;
- 5) przyjęte w Banku metody wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka;
- 6) Zasady ustalania (Politykę) wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku.
- 7) Informacje ilościowe w zakresie składników wynagradzania stanowisk istotnych w podziale na stałe i zmienne z uwzględnieniem ilości osób otrzymujących ww. wynagrodzenie.
- 8) Informacja o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w danym roku, w podziale na klasy zdarzeń, w tym co najmniej w podziale na kategorie zdarzeń w ramach rodzaju zdarzenia (zgodnie z załącznikiem nr 1 do Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym), oraz o tym, jakie działania mitygujące w związku z tym zostały podjęte w celu uniknięcia ich w przyszłości
- 9) Informacja o najpoważniejszych zdarzeniach operacyjnych, jakie wystąpiły w minionym roku – według uznania Banku.
- 10) inne informacje określone w załączniku nr 1 do Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Proszowicach.

Cele strategiczne oraz zasady zarządzania ryzykiem istotnym

Każda aktywność podejmowana przez Bank Spółdzielczy w Proszowicach, zwany dalej Bankiem związana jest z ryzykiem, wynikającym między innymi ze zmian w otoczeniu regulacyjnym, gospodarczym, demograficznym, politycznym itp. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka występującym w Banku Spółdzielczym w Proszowicach jest ryzyko kredytowe w tym ryzyko koncentracji, ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie oraz detalicznych ekspozycji kredytowych.

Jednocześnie w Banku występują inne istotne ryzyka, które Bank identyfikuje w procesie przeglądu zarządczego szacowania kapitału wewnętrznego (ICAAP):

- ryzyko płynności,
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko wyniku finansowego,
- ryzyko kapitałowe.

Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi ryzykami reguluje Strategia oraz zatwierdzone przez Zarząd Banku polityki, instrukcje i regulaminy obejmujące obszary ryzyka, które Bank uznał za istotne.

Proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka obejmuje:

1. Gromadzenie informacji dotyczących ryzyka,
2. Ograniczanie ryzyka, powstającego w działalności Banku do akceptowanego poziomu,
3. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń,
4. Ograniczanie /eliminowanie negatywnych skutków ryzyka.

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka Bank zawarł w opracowanej przez Zarząd i przyjętej przez Radę Nadzorczą Strategii.

Zgodnie z zapisami ustawy Prawo bankowe Bank posiada system zarządzania, na który składa się system zarządzania ryzykiem, system kontroli wewnętrznej oraz politykę wynagradzania.

Struktura ryzyka Banku jest uwarunkowana zdefiniowanym „apetytem na ryzyko”. Apetyt na ryzyko Banku określa gotowość do podejmowania określonej wielkości ryzyka w określonym horyzoncie czasowym i jest akceptowany przez Zarząd Banku. Apetyt na ryzyko jest ważnym elementem konstrukcji Strategii Banku i Planu finansowego zatwierdzanych przez Radę Nadzorczą.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem oraz kontrolą procesu zarządzania ryzykami, jak również zatwierdza główne cele i wytyczne dla prowadzonej działalności, nadzoruje również realizację założeń w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem w Banku.

Zarząd Banku odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem oraz nadzór nad efektywnością procesu zarządzania ryzykiem. W szczególności do zadań Zarządu należy:

- przygotowanie i wdrożenie zgodnych z zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Strategią rozwoju – Polityk zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, wraz ze szczegółowymi instrukcjami zarządzania ryzykiem w Banku.
- stworzenie struktury zarządzania Bankiem zapewniającej określenie odpowiedzialności poszczególnych komórek organizacyjnych i osób w procesie zarządzania ryzykiem.
- przekazywanie Radzie Nadzorczej okresowych informacji, przedstawiających w sposób rzetelny i przejrzysty rodzaje i wielkość ryzyka w działalności Banku.
- podejmowanie niezbędnych czynności mających na celu zapewnienie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa.
- podejmowanie działań, które mają na celu zapewnienie, że Bank prowadzi politykę służącą zarządzaniu wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka i posiada procedury w tym zakresie.

Zadania Centrali i Oddziałów określa Regulamin Organizacyjny.

Ogólny profil ryzyka Banku związany jest z przyjętą strategią rozwoju Banku, a apetyt na ryzyko jest wyrażony wskaźnikami określonymi w sporządzonej tabeli.

Wskaźniki ryzyka:

Lp.	Prognoza dla:	Wykonanie na dzień 31.12.2018r.	Wartość w Strategii na 31.12. 2018r.	Wskaźnik wykonania Strategii
1	Ryzyko kredytowe:			
2	Udział kredytów zagrożonych w	0,30	0,60	50,00%

	kredytach ogółem			
3	Udział kredytów sumie bilansowej	21,41	23,62	90,64%
4	Wskaźnik pokrycia kredytów funduszami własnymi	37,12	33,01	112,45%
5	Średni wskaźnik LTV	0,22	0,60	36,67%
6	Ryzyko płynności Nadzorcze miary płynności			
7	Udział aktywów trwałych w sumie bilansowej	4,04	4,13	97,82%
8	Udział środków płynnych w sumie bilansowej	64,35	64,00	100,55%
9	M2 Współ. płynności krótkoterminowej	4,23	4,10	103,17%
10	LCR	1.011,73	150,0	674,49%
11	NSFR	-	-	-
12	Ryzyko stopy procentowej			
13	Wynik z tyt. odsetek	6.901	6.939	99,45%
14	Marża odsetkowa	1,77	1,90	93,16%
15	Wskaźnik elastyczności stóp	1,76	Min.1,75	100,57%
16	Ryzyko operacyjne			
17	Koszty ryzyka operacyjnego jako 1% funduszy własnych Banku	0	0,20	0%
18	Nakłady na informatykę	141 tys.	141 tys.	100,0%
19	Wskaźnik rotacji kadr	3,0%	7,00%	42,86%
20	Ryzyko walutowe			

21	Skala działalności walutowej jako % aktywów	1,00	1,50	66,67%
22	Pozycja całkowita	281	370	75,95%

Podstawowe wskaźniki rentowności, jako jedne z głównych wskaźników finansowych służących do oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku na datę 31.12.2018r. ukształtowały się na poziomie:

- ROA – rentowność aktywów – 0,52%
- ROE – rentowność kapitału – 6,45%
- C/I – wskaźnik poziomu kosztów – 74,16%
- Marża odsetkowa – 1,77%

Informacja dotycząca organów Banku.

Organem zarządzającym Bankiem jest Zarząd Banku. Zarząd powołuje Rada Nadzorcza. Nadrzędnym celem przy wyborze organu jest zapewnienie odpowiednich kwalifikacji poszczególnych członków oraz organu jako całości (kolegialna odpowiedzialność Zarządu). Wyraża się to m.in. poprzez zapewnienie stosownego wykształcenia oraz doświadczenia zawodowego członków, reputacji aby zapewnić szerokie spektrum poglądów i doświadczeń zgodnie z obowiązującymi zasadami „Zasady oceny odpowiedzialności Członków Zarządu oraz osób pełniących najważniejsze funkcje w Banku Spółdzielczym w Proszowicach”. Za rok obrotowy 2018 Rada Nadzorcza pozytywnie oceniła odpowiedzialność poszczególnych Członków Zarządu Banku oraz Zarządu Banku jako organu kolegialnego. Na koniec roku 2018 Zarząd działał w 4 osobowym składzie:

- Józef Banach – Prezes Zarządu - funkcje dyrektora Banku pełni od 1974r., funkcję Prezesa Zarządu pełni od 29.06.1994r. posiada stosowną zgodę KNF na pełnienie funkcji Prezesa.
- Jadwiga Szydłowska – Wiceprezes Zarządu - funkcje w Zarządzie pełni od 30.07.2003r.
- Zofia Kozińska – Wiceprezes Zarządu – Główny Księgowy – funkcje w Zarządzie pełni od 28.08.2018r.
- Bożena Magiera – Członek Zarządu – funkcje w Zarządzie pełni od 28.08.2018r.

Członkowie Zarządu Banku podlegali ocenie przez Zebranie Przedstawicieli i wszyscy za prawidłowość wykonywania obowiązków w 2018r. otrzymali jednogłośnie absolutorium.

Rada Nadzorcza na dzień 31.12.2018r. liczyła 14 członków. Spośród członków większość pełni swoją funkcję więcej niż bieżącą kadencję. Członków Rady Nadzorczej powołało zgodnie z obowiązującymi przepisami Zebranie Przedstawicieli. Zgodnie z „Zasadami dokonywania oceny odpowiedniości członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Proszowicach” poszczególni Członkowie Rady Nadzorczej jak i Rada Nadzorcza jako organ kolegialny została poddana ocenie odpowiedniości, z uwzględnieniem kwalifikacji, doświadczenia i reputacji przez Zebranie Przedstawicieli w dniu 21.06.2019r. Zebranie Przedstawicieli na podstawie oceny dokonanej przez Komisję ds. odpowiedniości uznało, że Członkowie Rady Nadzorczej posiadają odpowiednie doświadczenie do pełnienia funkcji w organach statutowych banku, posiadają również przygotowanie w postaci odbytych szkoleń, a ich reputacja nie budzi zastrzeżeń i pozwala na pełnienie funkcji w Radzie Nadzorczej Banku. Wyniki oceny Rady Nadzorczej jako kolektynu pod względem nadzoru, ładu korporacyjnego, konfliktów interesów dają rękojmię ostrożnego i stabilnego sprawowania nadzoru nad zarządzaniem Bankiem.

Ryzyko kredytowe:

Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem kredytowym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) budowa bezpiecznego, zdywersyfikowanego portfela kredytowego,
- 2) podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela,
- 3) działania organizacyjno-proceduralne.

Ryzyko kredytowe Banku należy rozpatrywać w dwóch aspektach:

- a) ryzyka pojedynczej transakcji,
- b) ryzyka łącznego portfela kredytowego.

Ryzyko pojedynczej transakcji zależy od wysokości możliwej straty i prawdopodobieństwa jej wystąpienia. Ryzyko łączne portfela kredytowego zależne jest od wysokości pojedynczych kredytów, prawdopodobieństwa ich niespłacenia i współzależności między poszczególnymi kredytami lub kredytobiorcami. Im mniejsza jest ta wzajemna zależność (koncentracja) tym mniejsze jest ryzyko wystąpienia sytuacji, w której czynniki powodujące niespłacenie jednego kredytu będą również wpływały na niespłacenie innych,

zwiększając w ten sposób łączne ryzyko kredytowe. Metodą zabezpieczenia się przed nadmiernym ryzykiem w działalności kredytowej jest odpowiednio prowadzone zarządzanie ryzykiem zarówno w odniesieniu do pojedynczego kredytu, jak i łącznego zaangażowania kredytowego. Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu polega na:

1. badaniu wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu, w oparciu o zweryfikowane pod względem wiarygodności dokumenty, dostarczane przez klientów,
2. wykorzystaniu w ocenie zdolności kredytowej i zabezpieczeń dostępnych baz danych,
3. prawidłowym zabezpieczaniu zwrotności ekspozycji kredytowych, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku, gwarantującym zwrotność kredytów,
4. bieżącym monitoringu zabezpieczeń kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń hipotecznych w całym okresie kredytowania,
5. dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych,
6. prawidłowym prowadzeniu windykacji i nadzoru nad trudnymi kredytami,
7. kontroli działalności kredytowej.

Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczej transakcji kredytowej obejmują procedury, praktyki, mechanizmy kontroli wewnętrznej składające się na metodykę oceny ryzyka kredytowego przed udzieleniem kredytu oraz w trakcie trwania umowy kredytowej.

Stosowane w Banku metodyki oceny zdolności kredytowej określają regulaminy, instrukcje oraz inne regulacje kredytowe zapewniające standaryzację świadczonych usług oraz ograniczające ryzyko kredytowe.

W stosunku do ekspozycji kredytowych zaliczanych do klasy ekspozycji detalicznych zgodnie z Rozporządzeniem CRR, Bank stosuje ujednolicone zasady oceny zdolności kredytowej, dostosowane do ich charakterystyki ryzyka, określone w „Instrukcji Metodyka oceny zdolności kredytowej osób fizycznych ubiegających się o kredyt w Banku Spółdzielczym w Proszowicach”.

W stosunku do ekspozycji kredytowych zaliczanych do klasy ekspozycji wobec przedsiębiorców obok przyjętych metod oceny zdolności kredytowej, można stosować indywidualne zasady zarządzania zgodnie z zapisami „Metodyki oceny zdolności kredytowej klientów instytucjonalnych”.

Zabezpieczenia transakcji kredytowych dokonywane są w stopniu adekwatnym do oceny sytuacji ekonomicznej klienta oraz charakteru i okresu trwania transakcji, z zastosowaniem zasad ustanawiania prawnych form zabezpieczenia wiarygodności. Bank udziela kredytów konsumenckich i zawiera z kredytobiorcami umowy o kredyty konsumenckie z zachowaniem zasad określonych w Ustawie o kredycie konsumenckim. W przypadku udzielania kredytów klientom detalicznym (w rozumieniu rekomendacji T i S) Bank ustala wymagany poziom wskaźnika DTI opisany w metodyce oceny zdolności kredytowej, uwzględniający minimum egzystencji.

W Banku prowadzony jest systematyczny monitoring sytuacji ekonomicznej kredytobiorców oraz zabezpieczeń, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Banku. Narzędziem monitoringu są arkusze analityczne.

Bank dokonuje wyceny i aktualizacji aktywów i zobowiązań pozabilansowych oraz tworzy rezerwy na ryzyko związane z działalnością banku zgodnie z obowiązującymi ustawami i rozporządzeniami oraz zgodnie z obowiązującą w Banku „Instrukcją monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Proszowicach”.

Zasady bezpiecznego zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego Banku obejmują działania polegające na:

1. dywersyfikacji ryzyka poprzez stosowanie limitów koncentracji,
2. stosowanie limitów dotyczących rodzajów kredytów,
3. analizie ryzyka ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie,
4. badaniu ekspozycji zagrożonych,
5. przedsięwzięciach organizacyjno- kadrowych.

Podstawowa analiza ryzyka kredytowego jest przeprowadzana co najmniej raz w miesiącu, po zakończeniu miesiąca wraz z analizą ogólnego poziomu ryzyka, w odniesieniu do realizacji planu podstawowych wskaźników charakteryzujących ryzyko. Miesięcznej analizie poddawane są w szczególności takie elementy jak: struktura portfela kredytowego, struktura i dynamika kredytów zagrożonych, wynik z tytułu rezerw celowych.

W Banku dokonuje się pomiaru i oceny ryzyka portfela kredytowego i profilu ryzyka kredytowego w cyklach kwartalnych, na podstawie raportów sporządzonych przez Stanowisko ds. analiz ryzyka. Raporty dotyczące: koncentracji branżowej, adekwatności kapitałowej, ekspozycji przeterminowanych, koncentracji zabezpieczeń, kredytów zabezpieczonych hipotecznie i finansujących nieruchomości, analizę detalicznych ekspozycji zawierają zastawienia liczbowe oraz ich interpretację z rekomendacją dalszych działań.

Analiza miesięczna i kwartalna opracowywana jest i przedkładana Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku, zgodnie z obowiązującą w Banku Instrukcją sporządzania informacji zarządczej.

Dane analityczne stanowiące źródło analizy ryzyka portfela kredytowego pobierane są z systemu operacyjnego oraz innych systemów wspomagających. Każdorazowo po zaimportowaniu danych do systemu informatycznego i wygenerowaniu raportów, przeprowadzana jest kontrola ich zgodności ze sprawozdawczością Banku za analizowany okres oraz kontrola spójności z poprzednimi okresami sprawozdawczymi.

Badanie ryzyka łącznego portfela kredytowego Banku obejmuje:

1. analizę ilościową i wartościową portfela,
2. analizę wskaźnikową,
3. ocenę realizacji limitów koncentracji,
4. analizę jakościową portfela,
5. analizę wrażliwości na wystąpienie sytuacji skrajnej.

W celu dywersyfikacji ryzyka kredytowego Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające jego poziom. Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość zatwierdza Zarząd Banku na podstawie propozycji Stanowiska ds. analiz ryzyka. Wysokość limitów jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka, zatwierdzonego w ramach założeń do planu ekonomiczno-finansowego. Wysokość limitów koncentracji jest weryfikowana co najmniej raz w roku w trakcie przeglądu zarządczego procedur w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym.

Limity określające jednostkowe zaangażowanie danego klienta są monitorowane w momencie udzielania kredytu oraz podczas monitoringu sytuacji klienta po udzieleniu kredytu przez pracownika kredytowego prowadzącego dokumentację danego klienta.

Każdy przypadek lub możliwość przekroczenia limitów jednostkowych jest sygnalizowany kierownikowi ds. kredytów, a następnie Prezesowi Zarządu nadzorującemu ryzyko kredytowe.

Powyższe działania pozwalają mierzyć, kontrolować i monitorować profil ryzyka kredytowego, występującego w działalności Banku. Gdy ryzyko występujące w portfelu kredytowym okazuje się nieakceptowalne, Zarząd Banku stosuje następujące rozwiązania:

1. Ograniczanie kwoty zaangażowania poprzez wprowadzenie ostrzejszych limitów na kredyty udzielane określonym kredytobiorcom, na duże zaangażowania kredytowe lub na pewne rodzaje kredytów o wysokim stopniu zbadanego ryzyka,

2. Zwiększenie poziomu zabezpieczeń,
3. Restrukturyzowanie zadłużenia,
4. Doskonalenie standardów kredytowych i systemu kontroli wewnętrznej, opracowanie odpowiednich procedur wewnętrznych,
5. Podejmowanie innych zindywidualizowanych działań, zależnych od skali i rodzaju stwierdzonego zagrożenia.

Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii „ pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone” tworzy się na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, jednak w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw, stanowiącego w relacji do podstawy tworzenia rezerw celowych:

- 1) 1,5% - w przypadku kategorii „pod obserwacją”,
- 2) 20% - w przypadku kategorii „poniżej standardu”
- 3) 50% - w przypadku kategorii „wątpliwe”
- 4) 100% - w przypadku kategorii „stracone”

Rezerwy celowe tworzy się i aktualizuje co do wysokości oraz rozwiązuje najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kończącego kwartał, w którym dokonano przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych.

Ekspozycje kredytowe klasyfikuje się na podstawie dwóch niezależnych od siebie kryteriów:

- terminowości spłaty kapitału lub odsetek,
- sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, w odniesieniu do pozostałych ekspozycji kredytowych.

Struktura należności z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowane w rozbiciu na istotne kategorie ekspozycji kredytowych według stanu na dzień 31.12.2018r.

Lp.	Ekspozycje przedsiębiorstw, przedsiębiorców indywid. i rolników	w tys. zł.
1.	Należności normalne i pod obserwacją	40.365
	odsetki	35
	rezerwy celowe/odpisy aktualiz.	-6
	korekta wartości	-392
2.	Należności zagrożone	215

	odsetki	126
	rezerwy celowe	-165
	korekta wartości	0
	Razem wartość bilansowa netto	40.178

Lp.	Ekspozycje wobec osób prywatnych	w tys. zł.
1.	Należności normalne i pod obserwacją	27.195
	odsetki	27
	rezerwy celowe/odpisy aktualiz.	-380
	korekta wartości	-523
2.	Należności zagrożone	21
	odsetki	2
	rezerwy celowe	-12
	korekta wartości	0
	Razem wartość bilansowa netto	26.330

Lp.	Ekspozycje wobec instytucji niekomercyjnych	w tys. zł.
1.	Należności normalne i pod obserwacją	365
	odsetki	0
	rezerwy celowe/odpisy aktualiz.	0
	korekta wartości	-2
2.	Należności zagrożone	0
	odsetki	0
	rezerwy celowe	0
	korekta wartości	0
	Razem wartość bilansowa netto	363

Lp.	Ekspozycje wobec instytucji samorządowych	w tys. zł.
1.	Należności normalne i pod obserwacją	9.550
	odsetki	0
	rezerwy celowe/odpisy aktualiz.	0
	korekta wartości	-3
2.	Należności zagrożone	0
	odsetki	0
	rezerwy celowe	0
	korekta wartości	0
	Razem wartość bilansowa netto	9.547

Dla potrzeb naliczania odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalnej”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe” lub „stracone” stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz zasady określone w procedurze wewnętrznej w sprawie tworzenia rezerw celowych.

Informacja o stanie i zmianach rezerw celowych – (w tys. zł.)

Lp.	Treść	Na należności normalne i pod obserwacją	Na należności poniżej standardu	Na należności wątpliwe	Na należności stracone	Razem
1	2	3	4	5	6	7
	Podmioty niefinansowe					
1.	Stan na 01.01.2018r.	355	4	13	152	524
2.	Zwiększenia w okresie 01.01.2018 - 31.12.2018	204	26	21	0	251
3.	Zmniejszenia 1.01.2018 - 31.12.2018	172	19	18	2	211
4.	Stan rezerw celowych na 31.12.2018r.	386	11	16	150	563

Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej po korektach na dzień sprawozdawczy, bez uwzględniania skutków ograniczania ryzyka kredytowego oraz średnią (liczoną wg danych kwartalnych) kwotę ekspozycji w okresie od 01.01.2018r. do 31.12.2018r. w podziale na kategorie przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem przed zastos.współcz.wsparcia MŚP Stan na dzień 31.12.2018r.	Wartość średnia w 2018r.
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	-	-
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	2.082	1.269
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	3	3
4.	Ekspozycje wobec instytucji	379	389
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	18.065	20.929
6.	Ekspozycje detaliczne	12.657	12.918
7.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	22.875	21.658
8.	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	6	21
9.	Ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa lub udziałów w instytucjach zbiorowego inwestowania	-	-
10.	Ekspozycje kapitałowe	2.652	2.652
11.	Inne ekspozycje	7.314	7.211
	Razem	66.033	67.050

Struktura zaangażowania Banku wobec sektora finansowego według typu kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2018r. (w tys. zł.)

Lp.	Typ kontrahenta (podmiot)	Należności normalne	Nal. pod obserwacją	Nal. zagrożone	Razem
1.	Banki	271.264	-	-	271.264
2.	Pozostałe instyt. pośredn. finans.	-	-	-	-
3.	Pomocnicze instyt. finansowe	-	-	-	-
4.	Instytucje ubezpieczeniowe	-	-	-	-
	Razem zaangaż. w sekt. finans.	271.264	-	-	271.264

Struktura zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego w podziale na typ kontrahenta oraz w podziale na branże według stanu na dzień 31.12.2018r. (w tys. zł.)

Typ kontrahenta (podmiot)	Należności normalne	Należności pod obserwacją	Należności poniżej standardu	Należności wątpliwe	Należności stracone	Razem
Przedsiębiorstwa	10.610	287	-	-	-	10.897
Przedsiębiorcy indywidualni	2.740	-	-	-	147	2.887
Osoby prywatne	27.195	-	-	19	3	27.217
Rolnicy indywidualni	26.637	90	55	12	-	26.794
Instyt. niekomerc.dział. na rzecz gosp. domow.	365	-	-	-	-	365
	67.547	377	55	2631	150	68.160

Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego w rozbiciu na kategorie należności wg stanu na 31.12.2018r. przedstawia poniższa tabela. (w tys. zł.)

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2018.
Należności normalne	9.550
Należności pod obserwacja	-
Należności zagrożone	-
Razem sektor budżetowy	9.550

Zestawienie terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji (wartość nominalna) wg stanu na dzień 31.12.2018r przedstawia poniższa tabela. (w tys. zł.)

	Sektor finansowy	MŚP	Gospodarstwa domowe	Instytucje niekomerc.	Instyt. Rząd. i samorząd.	Razem
Bez terminu	20	-	-	-	-	20
< tygodnia	180.457	-	-	-	-	180.457
1 tydz. < 1 m-c	-	217	1.220	6	-	1.443
1 m-c < 3 m-ce	20.000	275	5.178	12	567	26.032
3 m-cy < 6 m-cy	30.430	262	4.173	17	567	35.449
6 m-cy < 1 roku	1.334	1.476	6.655	35	1.175	10.675
1 roku < 3 lat	39.023	3.340	16.419	139	3.541	62.462
3 lat < 5 lat	-	2.289	9.887	124	2.260	14.560
5 lat < 10 lat	-	3.038	10.865	32	450	14.385
10 lat < 20 lat	-	-	2.502	-	900	3.402
Powyżej 20 lat	-	-	-	-	90	90
OGÓŁEM	271.264	10.897	56.899	365	9.550	348.975

Aktywa wolne od obciążeń – Art.443 Rozporządzenia

Dla celów niniejszych ujawnień aktywa uznaje się za obciążone, jeżeli są one przedmiotem zastawu lub jakiegokolwiek umowy mającej na celu ochronę, zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej danej transakcji, z której zakresu nie mogą zostać swobodnie wycofane.

Na dzień 31.12.2018r. wszystkie aktywa Banku były wolne od obciążeń.

Aktywa obciążone i wolne od obciążeń na dzień 31.12.2018r. (w tys.zł.)

Wyszczególnienie	Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów nieobciążonych	Wartość godziwa aktywów nieobciążonych
Kredyty na żądanie			93	
Instrumenty udziałowe			2.652	
Dłużne papiery wartościowe			150.481	
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie			197.161	
Inne aktywa			12.542	

Ryzyko płynności

Celem strategicznym w zakresie zarządzania płynnością jest:

1. Zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
2. Zapewnienie utrzymania płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich płatności,
3. Minimalizowanie ryzyka przekroczenia zdefiniowanych w Banku limitów płynności,
4. Monitorowanie sytuacji płynnościowej Banku pod kątem wystąpienia sytuacji awaryjnej powodującej konieczność uruchomienia planu awaryjnego utrzymania płynności,
5. Minimalizowanie ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości,
6. Optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych,
7. Utrzymywanie nadzorczych miar płynności na bezpiecznym poziomie. Bank, pomimo działania w systemie ochrony wylicza i utrzymuje zarówno krajowe miary nadzorcze, jak i unijne na wymaganym poziomie w ujęciu indywidualnym. Bank dokonuje kalkulacji nadzorczych miar płynności na każdy dzień roboczy a normy te dotyczą zarówno płynności krótkoterminowej jak i długoterminowej co przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość na dzień 31.12.2018r.
1.	M1	178.259
2.	M2	4,23
3.	M3	2,70
4.	M4	3,49
5.	LCR	1.012%

Na przełomie roku 2018 nastąpił wzrost zobowiązań co świadczy o zaufaniu klientów do Banku, dalszy rozwój usług elektronicznych. Unowocześniono zalecane w Rekomendacji P metody zarządzania ryzykiem płynności i finansowania.

Bank zarządza płynnością:

1. Bieżącą w tym dzienną i śróddzienną tj. aktywnie zarządza środkami na rachunku bieżącym, lokując nadwyżki głównie w Banku Zrzeszającym oraz w bezpieczne papiery wartościowe Narodowego Banku Polskiego (bony pieniężne), zarządza gotówką poprzez ustalanie limitów kasowych,
2. Płynnością krótko i średnioterminową poprzez niezależną ocenę wskaźników płynności, wyznaczanie i monitorowanie limitów płynnościowych oraz przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
3. Płynnością długoterminową poprzez badanie stabilności bazy depozytowej oraz ustalanie limitów koncentracji aktywów i pasywów.

Głównym źródłem finansowania działalności w Banku są depozyty podmiotów niefinansowych, głównie klientów - osób fizycznych. Źródłem finansowania aktywów o długim terminie zapadalności są głównie depozyty stabilne (obliczone na podstawie wskaźników osadu), stanowiące pewne źródło finansowania długoterminowego aktywów oraz fundusze własne Banku. Bazę depozytową ocenia się jako stabilną, pomiar przy zastosowaniu metody osadu wskazał, że stabilność bazy depozytowej na dzień 31.12.2018r. kształtowała się na poziomie 84,71%. Limity ostrożnościowe dotyczące finansowania długoterminowego, ograniczają znaczne zaangażowanie się Banku w tego typu aktywa.

Wielkość zgromadzonych depozytów na dzień 31.12.2018r. ukształtowała się na poziomie 329.837 tys. zł. Depozyty bieżące ogółem ukształtowały się na poziomie 209.435 tys. a depozyty terminowe stanowiły kwotę 120.402 tys. Na dzień 31.12.2018r. Bank posiadał

poziom aktywów płynnych w wysokości 233.529 tys. zł. co stanowiło 64,35% aktywów ogółem wg wartości bilansowej.

Bank zakłada dalsze funkcjonowanie w ramach Zrzeszenia BPS oraz w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS. Bank przystąpił z dniem 31 grudnia 2015r do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, która stanowi jednostkę zarządzającą Systemem Ochrony w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 7 grudnia 2000r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających. Celem systemu jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego uczestnika. Przedmiotem działalności Systemu Ochrony Zrzeszenia jest także realizowanie audytu wewnętrznego wobec członków oraz monitorowanie, szacowanie i kontrola ryzyka działalności członków Spółdzielni.

W celu kształtowania odpowiedniej struktury aktywów i pasywów Bank prowadzi aktywną politykę stóp procentowych.

Bank oceniał poziom ryzyka płynności wynikających z wszystkich aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych poprzez:

- 1) ocenę struktury, trendów i stabilności źródeł finansowania działalności Banku,
- 2) ocenę realizacji pomiędzy terminami płatności aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych,
- 3) ocenę wpływu zobowiązań pozabilansowych udzielonych na poziom płynności,
- 4) analizę wskaźników: płynności, zabezpieczenia płynności, stabilności bazy depozytowej, finansowania aktywów,
- 5) ocenę wyników testów warunków skrajnych,
- 6) ocenę poziomu płynności długoterminowej,
- 7) ocenę wykorzystania przyjętych limitów ostrożnościowych w zakresie limitów płynności i finansowania.

LCR

W związku z wejściem w życie art. 38 ust. 1 Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) nr 2015/61, Bank poza normami płynności zobowiązany jest do utrzymywania od dnia 01.10.2015r. dodatkowego wskaźnika płynności krótkoterminowej LCR. W odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych (akt delegowany), bank ma obowiązek sprawozdania i dziennego monitorowania w zakresie: aktywów płynnych,

wpływów i wpływów płynności. Poziom wskaźnika na koniec grudnia 2018r. wynosił 1.012% przy minimalnym wymaganym poziomie 150%.

Dźwignia finansowa

Wskaźnik dźwigni oblicza się jako miarę kapitału Banku podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej Banku i wyraża jako wartość procentową. Miara ekspozycji całkowitej jest sumą wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału.

Bank przy obliczaniu dźwigni nie stosuje odstępstw określonych w art. 499 ust. 2 i 3 Rozporządzenia 575/2013. Wskaźnik dźwigni jest kalkulowany zarówno w odniesieniu do kapitału Tier1, jak i według definicji przejściowej kapitału Tier1. Wskaźnik dźwigni kalkulowany wg zasad stosowanych na dzień 31.12.2018r. przedstawia się następująco.

Wskaźnik dźwigni	31.12.2017r.	31.12.2018r.
Wskaźnik dźwigni – wykorzystując w pełni wprowadzoną definicję Kapitału Tier 1	7,99	7,91

W ramach zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej, Bank monitoruje wskaźnik dźwigni finansowej i utrzymuje go na poziomie założonego limitu wewnętrznego. Poziom wskaźnika dźwigni jest raportowany w ramach raportów adekwatności kapitałowej dla Zarządu Banku. W przypadku zidentyfikowania zagrożenia dla Banku wynikającego z nadmiernej dźwigni finansowej, mogą zostać podjęte decyzje o ograniczeniu poziomu dźwigni finansowej.

Ryzyko stopy procentowej

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest:

1. Minimalizowanie ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na sytuację finansową Banku,
2. Zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z ryzykiem stopy procentowej, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania tym ryzykiem, mających na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na różny poziom zmian przychodów i kosztów, co w

konsekwencji ma pozwolić utrzymać zdolność do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych, jak i pozabilansowych, przy zapewnieniu pożądanego wyniku finansowego oraz realnej wartości posiadanych kapitałów.

Realizacja strategii Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej oparta jest m.in. na następujących zasadach:

1. do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,
 2. do oceny tego ryzyka Bank może dodatkowo wykorzystywać również inne metody, np. badania symulacyjne wpływu zmian stóp procentowych na przychody odsetkowe, koszty odsetkowe i w konsekwencji na zmiany wyniku odsetkowego,
 3. zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym, na kontroli ryzyka opcji klienta oraz na analizie zmian w zakresie krzywej dochodowości (ryzyko krzywej dochodowości) i ewentualnego wpływu tych zmian na wynik odsetkowy,
 4. Bank ogranicza poziom ryzyka stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych.
- Na dzień 31.12.2018r. Bank odnotował zmniejszenie dodatniej luki niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami wrażliwymi (-1 441 tys. zł do 148 129 tys. zł), co jednak nie przełożyło się na ograniczenie szacowanej zmiany wyniku odsetkowego w skali roku (-439,83 tys. zł w wariancie spadku stóp o 25 pb.), będącej miarą narażenia na ryzyko przeszacowania.
 - Pozycje wrażliwe w miesiącu analizy zmieniły się w tym samym kierunku – aktywa spadły do 348 788 tys. zł, a pasywa do 200 659 tys. zł. Spośród pozycji obciążonych ryzykiem bazowym należności wzrosły do wartości 67 790 tys. zł, a zobowiązania zmniejszyły się do 18 459 tys. zł.
 - Analiza elastyczności wewnętrznych stóp procentowych wskazała na spadek rozpiętości odsetkowej do poziomu 1,76 pp. (-0,04 pp.) w porównaniu do poprzedniego okresu 6-miesięcznego. Aktualny poziom rozpiętości stanowił 90,9% limitu ustalonego na poziomie minimum 1,6 pp. Średni stan aktywów dochodowych wzrósł w II półroczu o 6,78% do 341 247 tys. zł, a zobowiązań kosztowych o 4,75% do 203 197 tys. zł.

- W 2018r. wynik odsetkowy wyniósł 6 901 tys. zł i stanowił 103,43% wyniku odsetkowego z 2017r.
- Na dzień analizy wszystkie limity ostrożnościowe zatwierdzone przez Zarząd na rok 2018 zostały dotrzymane, przy czym najwyższe wykorzystanie dotyczyło limitu rozpiętości odsetkowej (90,9%).
- Na 31.12.2018r. ocena adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICAAP) wskazuje na brak obowiązku utrzymywania kapitałów na pokrycie ryzyka stopy procentowej.

Limity ograniczające ryzyko stopy procentowej

wyszczególnienie ¹	2018-12-31	limit ²
1. względny współczynnik luki (wartość luki i jej relacja do sumy bilansowej)	148 129 tys. zł 40,82%	181 458 tys. zł 50%
2. udział luki skumulowanej w funduszach własnych (wartość luki i jej relacja do funduszy własnych)	148 129 tys. zł 513,57%	167 289 tys. zł 580%
3. zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka terminów przeszacowania w okresie 1 roku, przy spadku stóp o 0,25 pp.	-439,83 tys. zł 6,34%	520,43 tys. zł ³ 7,50%
4. zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego w okresie 1 roku, przy niekorzystnej zmianie stóp o 0,10 pp.	49,12 tys. zł 0,71%	86,74 tys. zł ³ 1,25%
5. rozpiętość odsetkowa	1,76 pp.	1,60 pp.
a. kredyty – redyskonto	0,36%	7%
b. kredyty – wg decyzji Zarządu	11,26%	25%
c. kredyty – WIBOR	10,61%	18%
d. rachunki w BPS SA	0,46%	5%
e. lokaty – oprocentowane wg stopy stałej	23,43%	30%
f. papiery wartościowe	43,15%	80%

Ryzyko walutowe:

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie skutków narażenia Banku oraz Klientów na nieoczekiwane zmiany kursów walut.

Cel ten jest realizowany w oparciu o poniższe cele pośrednie:

1. Zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych minimalizując związane z nim ryzyko.
2. Podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej 2% funduszy własnych.
3. Strategią Banku jest prowadzenie konserwatywnej polityki w zakresie ryzyka walutowego, tzn. kształtowanie pozycji w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE. Należy podkreślić, że takie podejście nie ogranicza w żaden sposób rozwoju wolumenu transakcji walutowych oferowanych klientom Banku.
4. Bank przykładą szczególną uwagę do rozwoju operacji z klientami i prowadzi ciągle prace nad rozszerzeniem zakresu i udoskonaleniem oferty produktów i usług. Działania swoje opiera w szczególności na uelastycznieniu oferty produktowej, pozwalającej na lepsze zaspokojenie indywidualnych potrzeb klientów adekwatnie do sytuacji rynkowej.
5. Zgodnie z profilem biznesowym Banku oraz strukturą jego bazy klientów, szczególny nacisk położono na dopasowywanie oferty produktowej i kanałów zawierania transakcji do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących wymianę handlową z zagranicą.
6. W ramach stosowanej polityki ograniczania ryzyka Bank dąży do utrzymywania maksymalnie zrównoważonej pozycji walutowej.
7. Poziom ryzyka walutowego w działalności Banku z tytułu ryzyka kursowego ograniczony jest poprzez limity maksymalnej pozycji walutowej (w tym ustalone limity pozycji dla poszczególnych walut) .
8. Wszystkie limity z zakresu ryzyka walutowego uchwała Zarząd Banku.
9. Monitoring wykorzystania limitów w zakresie ryzyka walutowego realizowany jest przez stanowisko ds. analiz ryzyka, z zachowaniem niezależności oceny ryzyka od działalności, która to ryzyko generuje.

10. Pomiar ryzyka walutowego dokonywany jest codziennie. Do wyliczenia ryzyka walutowego wyznaczone są pozycje walutowe dla poszczególnych walut oraz pozycja całkowita dla wszystkich walut łącznie, przeliczone na PLN po kursie średnim NBP. Wyliczenia pozycji dokonywane są zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz Komisji Nadzoru Finansowego.

11. Bank zakłada, że skala prowadzonej działalności walutowej będzie w dalszym ciągu nie znacząca co przedstawia poniższa tabela.

	Limity na ryzyko walutowe pozycja całkowita 2,0% FW			Limity na ryzyko walutowe VAR 0,5% FW		
Data	Limit	Pozycja	Wykorzystanie limitu (%)	Limit	Pozycja	Wykorzystanie limitu(%)
31.12.2018r.	576.858	280.943	48,70%	144.215	2.357	1,63%

Ryzyko operacyjne:

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest:

1. Utrzymanie narażenia Banku na wystąpienie strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego na akceptowalnym przez Zarząd i Radę Nadzorczą, bezpiecznym dla działania i rozwoju poziomie,
2. Optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania, racjonalizacja kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia niezależne od jego działań,
3. Wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, zgłaszania, rejestrowania i analizowania zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz wprowadzania działań zabezpieczających,

Cele szczegółowe to:

1. zapewnienie świadomości występowania ryzyka operacyjnego obciążającego Bank na wszystkich szczeblach zarządzania,
2. wdrożenie i systematyczna weryfikacja procesów zapobiegania występowaniu oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu

na wynik Banku,

3. zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka,
4. ochrona informacji poprzez wdrożenie metod ochrony danych osobowych w oparciu o zapisy ustawy o ochronie danych osobowych oraz zapewnienia bezpieczeństwa systemów informatycznych i informacji, zgodnie z zapisami Rekomendacji „D”,
5. zapewnienie skutecznego systemu przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu środków pochodzących z nielegalnych źródeł oraz przeciwdziałaniu terroryzmu.

Zakładany wzrost skali działalności stanowi jednocześnie wzrost ekspozycji Banku na ryzyko operacyjne. W związku z powyższym istotnym jest zwiększenie efektywności procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, m.in. poprzez wzmocnienie mechanizmów kontrolnych, w celu ograniczenia możliwości wystąpienia zdarzeń operacyjnych, generujących straty.

Z tytułu ryzyka operacyjnego Bank utworzył wymóg kapitałowy na kwotę 1.424 tys. zł, który jest liczony metodą wskaźnika bazowego i stanowi 4,94% funduszy własnych.

Zdarzenia występujące w 2018r. były to zdarzenia, które nie generowały strat i miały bardzo niski poziom szkodliwości.

Lp.	Rodzaje zdarzeń	Kategoria zdarzeń	Ilość zdarzeń	Suma strat (w zł)
1.	Oszustwa wewnętrzne	-Działania nieuprawnione	0	0
		-Kradzież i oszustwo	0	0
2.	Oszustwa zewnętrzne	-Kradzież i oszustwo	0	0
		-Bezpieczeństwo systemów	0	0
3.	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy.	-Stosunki pracownicze	0	0
		-Bezpieczeństwo środowiska pracy	0	0
		-Podział i dyskryminacja	0	0
4.	Klienci, produkty i praktyki operacyjne,	-Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania wobec klientów	1	0
		-Niewłaściwe praktyki biznesowa lub rynkowe	0	0
		-Wady produktów	0	0
		-Klasyfikacja klienta i ekspozycje	0	0
		-Usługi doradcze	0	0

5.	Szkody związane z aktywami rzeczowymi,	-Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia	0	0
6.	Zakłócenia działalności banku i awarie systemów,	-Systemy	49	0
		-Bankomaty	0	0
7.	Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	-Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	39	0
		-Monitorowanie sprawozdawczości	0	0
		-Napływ i dokumentacja klientów	0	0
		-Zarządzanie rachunkami klientów	0	0
		-Kontrahenci niebędący klientami banku (np. izby rozliczeniowe)	0	0
		-Sprzedawcy i dostawcy	0	0
		-Usunięcie dokumentów księgowych	0	0
Suma strat			88	0

Celem strategicznym w zakresie systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa, jako istotnego elementu ryzyka operacyjnego, jest:

1. bieżące dostosowywanie systemu do wymogów prawa,
2. wprowadzanie nowych produktów,
3. wprowadzanie nowych wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego zarządzanie ryzykiem, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych,
4. monitorowanie zgodności z zaleceniami Rekomendacji D.

Ryzyko wyniku finansowego:

Celem strategicznym w zakresie ryzyka wyniku finansowego jest wypracowanie takiej wielkości zysku, który zagwarantuje stały wzrost funduszy własnych, dostosowany do poziomu podejmowanego ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem wyniku finansowego jest elementem zarządzania ryzykiem biznesowym i obejmuje proces planowania, w tym planowania wieloletniego (Strategia rozwoju Banku na lata 2016-2020) oraz monitorowania wykonania planu.

Realizacja celu strategicznego w zakresie ryzyka biznesowego (w tym wyniku finansowego) odbywa się poprzez podejmowanie następujących działań:

1. angażowanie się Banku w lokalny rozwój poprzez współpracę z klientami i jednostkami samorządu terytorialnego,
2. analiza potrzeb klientów i rozpoznanie możliwości ich zaspokajania,
3. analiza konkurencji w zakresie rozwoju oferty oraz polityki cenowej,
4. dostosowywanie oferty produktowej oraz cenowej do oczekiwań klientów,
5. zapewnienie konkurencyjności cen oferowanych produktów,
6. elastyczność w zakresie konstrukcji produktów oraz negocjowania cen,
7. prowadzenie działań promocyjnych i reklamowych, w tym współpraca z Bankiem Zrzeszającym, udział w lokalnych imprezach (dożynki, dni Proszowic itp.),
8. aktywizacja sprzedaży poprzez szkolenia sprzedażowe, budowanie postaw prosprzedażowych,
9. optymalizacja kosztów poprzez między innymi automatyzację procesów obsługi klienta oraz procesów sprawozdawczych.

Bank w ramach procesu planowania określa plany sprzedażowe dla Oddziałów, przeprowadza analizę czynników mogących mieć wpływ na wynik finansowy, tworzy plany działań awaryjnych mających na celu wypracowanie założonych wyników finansowych.

Informacja o stopniu realizacji planów ekonomiczno - finansowych oraz strategicznych jest okresowo raportowana Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej, zgodnie z obowiązującą Instrukcją sporządzania informacji zarządczej.

Wynik finansowy brutto na dzień analizy 31.12.2018r. wyniósł 2.396 tys. natomiast zysk netto 1.873 tys. Osiągnięty wynik finansowy był wyższy od wyniku za analogiczny okres ubiegłego roku tj. zysk brutto wyższy o 389 tys. zł a zysk netto o 315 tys. zł. Plan w zakresie zysku brutto na 31.12.2018r. został wykonany w 115,47% a zysku netto w 115,62%.

Ryzyko kapitałowe:

Podstawowym celem strategicznym w zakresie adekwatności kapitałowej jest budowa odpowiednich funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiągnięciu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Fundusze własne Banku stanowią źródło finansowania działalności Banku i są gwarancją rozwoju. Stanowią również zabezpieczenie w przypadku poniesienia straty przez Bank.

Wartość funduszy własnych jest wyznacznikiem poziomu stabilności finansowej Banku, co przekłada się na stopień bezpieczeństwa prowadzonej działalności oraz zaufania Klientów banku. Poziom funduszy własnych Banku powinien być dostosowany (adekwatny) do skali, złożoności i profilu ryzyka Banku.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie adekwatnością kapitałową obejmującą podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) sukcesywne zwiększanie wysokości funduszy własnych,
- 2) zapewnienie odpowiedniej struktury funduszy własnych,
- 3) odpowiednie kształtowanie struktury bilansu Banku w celu utrzymania planowanego poziomu wymogów kapitałowych, dostosowanych do wymagań Rozporządzenia 575/2013 UE.
- 4) Optymalne zarządzanie ryzykiem bankowym.

Poziom funduszy własnych:

1. Bank jest zobowiązany utrzymywać Kapitał założycielski w wysokości nie niższej niż równowartość 1 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu sprawozdawczym.
2. Bank jest zobowiązany do utrzymywania sumy funduszy własnych na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:
 - 1) suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych w ustawie Prawo bankowe, powiększonych o bufory kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny), z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w pakiecie CRD IV / CRR.
 - 2) oszacowana przez bank kwota, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka (kapitał wewnętrzny), powiększona o bufory kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny), z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w pakiecie CRD IV / CRR.
3. Bank jest zobowiązany do utrzymywania łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) na poziomie co najmniej 16,00%, oraz współczynnika kapitału TIER 1 (T1) na poziomie nie niższym niż 12,50%.

4. W przypadku obniżenia łącznego wskaźnika kapitałowego poniżej poziomu 16,00%, Bank przeprowadza szczegółową analizę wymogów kapitałowych kształtujących poziom łącznego wskaźnika kapitałowego oraz podejmuje działania ograniczające poszczególne rodzaje ryzyka.
5. Bank jest zobowiązany do przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji procesu szacowania i utrzymania kapitału wewnętrznego nie rzadziej niż raz do roku, w celu zapewnienia, że proces ten jest kompleksowy i odpowiedni do charakteru, skali i złożoności działalności.
6. Niezależnie od rocznych przeglądów, proces szacowania kapitału wewnętrznego jest odpowiednio dostosowywany w szczególności w sytuacji pojawienia się nowych rodzajów ryzyka, znaczących zmian w strategii i planach działania oraz środowisku zewnętrznym, w którym działa Bank.
7. Bank dostosowuje strategię i politykę budowy funduszy własnych do wymagań pakietu CRD IV / CRR. Bank spełnia normy kapitałowe określone w pakiecie CRD IV / CRR .
8. W celu utrzymania wskaźników kapitałowych na wymaganym poziomie Bank podejmuje następujące działania:
 - 1) wzrost funduszu zasobowego z tytułu odpisu z zysku w kolejnych latach,
 - 2) analiza zasad tworzenia wymogów kapitałowych,
 - 3) zmiana struktury aktywów pod kątem wag ryzyka,
 - 4) zmiana struktury aktywów na bardziej dochodowe,

Ww. działania mają za zadanie osiągnięcie wskaźników kapitałowych zatwierdzanych przez Radę Nadzorczą.

Budowa funduszy własnych:

1. Podstawowym źródłem budowy funduszy własnych jest wynik finansowy.
2. Wieloletni plan budowy funduszy własnych (cele kapitałowe, oczekiwana wielkość kapitałów, polityka dywidendowa) Bank ujmuje w zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Strategii Rozwoju Banku na lata 2016-2020, natomiast szczegółowe zamierzenia w tym zakresie ujęte są w Polityce kapitałowej, zatwierdzonej corocznie w okresie zatwierdzania planu ekonomiczno-finansowego.
3. Bank analizuje wpływ wystąpienia warunków skrajnych (spadek funduszy, wzrost wymogów kapitałowych) na wskaźnik kapitałowy i na podstawie tych analiz opracowuje i weryfikuje plany awaryjne w zakresie adekwatności kapitałowej.

4. Bank w rocznych planach finansowych oraz w planach perspektywicznych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez Bank funduszy własnych.
5. Strategia kształtowania funduszy własnych podlega analizie pod względem jej dostosowania do aktualnej sytuacji Banku po zakończeniu każdego roku kalendarzowego.
6. Wieloletni plan budowy funduszy własnych zawarty jest w Strategii Rozwoju Banku na lata 2016-2020.
7. Bank dąży do kształtowania zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla bieżącej i przyszłej adekwatności kapitałowej banku.
8. W celu ograniczenia zagrożeń, o których mowa w ust. 4, w banku ustalane są odpowiednie limity dotyczące inwestycji kapitałowych w podmiotach finansowych.
9. Bank w planach finansowych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi banku, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez bank funduszy własnych banku, które winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w banku z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania oraz wyliczeń dotyczących dodatkowych wymogów kapitałowych.

Wymogi kapitałowe:

Zestawienie poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku według stanu na dzień 31.12.2018r.

Wyszczególnienie:	Wartość na 31.12.2018r.:
Fundusze własne, w tym:	28.842.915,58
Kapitał Tier I, w tym	28.842.915,58
Kapitał podstawowy Tier I	28.842.915,58
Kapitał dodatkowy Tier I	-
Kapitał Tier II	-
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko, w tym	6.797.899,04
z tytułu ryzyka kredytowego	5.373.892,00
z tytułu ryzyka walutowego	-
z tytułu ryzyka operacyjnego	1.424.007,04
Łączny współczynnik kapitałowy	33,94
Współczynnik kapitału Tier I	33,94
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	33,94
Kapitał wewnętrzny	28.842.915,58

1. Bank tworzy minimalne wymogi kapitałowe na ryzyka ujęte w Rozporządzeniu UE 575/2013 z dnia 26.06.2013r.
2. Bank analizuje inne istotne rodzaje ryzyka, na które tworzy dodatkowe wymogi kapitałowe.
3. W ramach polityki kapitałowej określone są limity alokacji kapitału z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, dostosowane do skali, złożoności i poziomu ryzyka występującego w Banku.
4. Analizie poddaje się przestrzeganie ww. limitów, a każde przekroczenie jest sygnalizowane Zarządowi i Radzie Nadzorczej wraz z informacjami na temat podjętych działań w celu uniknięcia takiej sytuacji w przyszłości.
5. Bank dokonuje okresowego przeglądu procesu szacowania wymogów wewnętrznych. Wyniki przeglądu są prezentowane Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
6. Bank dąży do kształtowania jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach (akcje i udziały) tak, aby nie stanowiło ono przekroczenia limitów, o których mowa w Rozporządzeniu 575/2013 UE.
7. Ustalane przez Bank plany w zakresie kapitału wewnętrznego oraz poziomu wyznaczanego wewnętrznego wymogu kapitałowego są dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w Banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania.

Całkowity wymóg kapitałowy na dzień 31.12.2018r. prezentuje poniższa tabela (w tys. zł.)

Rodzaj ryzyka	Wymagany kapitał na zabezpieczenie ryzyka	Alokacja kapitału I Filar
Ryzyko kredytowe	5.374	5.374
Ryzyko operacyjne	1.424	1.424
Razem	6.798	6.798

Zarządzanie ryzykami:

1. Bank podejmuje ryzyko na poziomie zapewniającym utrzymanie łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) na poziomie nie niższym niż 16,00%. Minimalna wysokość współczynnika kapitału podstawowego Tier I wynosi 10,00%. Minimalna wysokość współczynnika kapitału Tier I (T1) wynosi 12,50%.
2. W cyklach co najmniej rocznych Bank dokonuje weryfikacji istotności ryzyk, uwzględniając kryteria ilościowe i jakościowe.
3. Bank tworzy procedury zarządzania ryzykami istotnymi w Banku, zatwierdzone przez

Zarząd Banku.

4. Procedury zawierają zapisy dotyczące przekształcania miar ryzyka na wymogi kapitałowe.
5. Bank podejmuje ryzyko odpowiednio do posiadanych funduszy własnych.

Długofalowe cele kapitałowe:

1. Realizacja celów kapitałowych odbywa się poprzez podejmowanie decyzji kapitałowych z zakresu struktury finansowania, podziału zysku oraz polityki dywidendowej.
2. Bank przyjmuje następujące długoterminowe cele kapitałowe:
 - 1) dąży do posiadania funduszy własnych zapewniających utrzymanie łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) na poziomie co najmniej 16,00%;
 - 2) dąży do utrzymania następującej struktury funduszy podstawowych:
 - a) fundusz udziałowy: maksimum 5%,
 - b) fundusze zasobowy i pozostałe fundusze łącznie – 95 %;
 - 3) przeznaczają od 70% do 80 % wypracowanego zysku rocznego netto na zwiększenie funduszy własnych; poziom odpisów z zysku jest uwarunkowany m.in.:
 - a) strategią rozwoju banku,
 - b) bieżącą adekwatnością kapitałową banku,
 - c) zmiennością wyniku finansowego netto,
 - d) obecną i przewidywaną sytuacją makroekonomiczną,
 - e) funkcjonowaniem w ramach Systemu Ochrony Instytucjonalnej;
 - 4) dąży do uzyskania zaangażowania kapitałowego w akcje Banku Zrzeszającego na poziomie od 7% do 11% uznanego kapitału Banku;

Organizacja zarządzania ryzykiem

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

1. Rada Nadzorcza,
2. Zarząd,
3. Komitet kredytowy,
4. Stanowisko ds. analiz ryzyka,
5. Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej,
6. Audyt wewnętrzny, realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS ,
7. Pozostali pracownicy Banku.

Bank zapewnia niezależność działalności operacyjnej, która generuje ryzyko od niezależnej oceny ryzyka, przeprowadzanej przez Stanowisko ds. analiz ryzyka.

System kontroli ryzyka stanowi znaczący element systemu zarządzania bankiem i obejmuje:

1. Adekwatny proces identyfikacji i oceny poszczególnych rodzajów ryzyka,
2. Strategie, polityki, procedury i plany,
3. Adekwatne systemy informacji zarządczej,
4. Proces regularnego przeglądu i oceny działania Banku z zasadami polityki/strategii oraz procedurami.

System informacji zarządczej

Wprowadzony w Banku System Informacji Zarządczej, zwany dalej SIZ, opiera się na następujących założeniach:

- 1) informacje będące przedmiotem raportowania w ramach SIZ pozwalają na pełną ocenę działalności Banku przez odpowiednie organy Banku,
- 2) Zarząd określa kluczowe obszary polityki zarządzania ryzykami, ze szczególnym uwzględnieniem polityki zarządzania ryzykiem kredytowym, które będą podlegać bezpośredniej kontroli Zarządu,
- 3) uwzględniając założenia zawarte w pkt. 1, powyższe informacje powinny pozwolić na dokonanie odrębnej oceny każdej jednostki Banku oraz wszystkich istotnych obszarów działania Banku,
- 4) przyjmuje się, że nadzór nad funkcjonowaniem SIZ sprawuje Zarząd, który ponosi również odpowiedzialność za jego prawidłowe funkcjonowanie,
- 5) w przyjętym systemie informacje zarządcze przekazywane są w sposób rzetelny i przejrzysty.
- 6) jakość informacji jest oceniana przez Zarząd Banku w oparciu min. o badania biegłego rewidenta, wyniki kontroli wewnętrznej oraz kontroli zewnętrznych.
- 7) system informacji zarządczej podlega badaniu w ramach audytu wewnętrznego.

W ramach SIZ wyróżnia się następujące rodzaje informacji:

- 1) o charakterze strategicznym dla Banku,
- 2) dotyczące realizacji celów strategicznych i polityk Banku w zakresie zarządzania ryzykiem oraz adekwatności kapitałowej,
- 3) dotyczące monitorowania poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka,

- 4) ocena adekwatności kapitałowej,
- 5) dotyczące oceny sytuacji ekonomiczno – finansowej Banku (ryzyko biznesowe), uwzględniającej:
 - a) wykonanie planu ekonomiczno-finansowego (w tym przez poszczególne jednostki i komórki organizacyjne),
 - b) strukturę aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych,
 - c) strukturę przychodów i kosztów,
 - d) wyniki osiągane na każdym poziomie rachunku zysków i strat,
 - e) uzyskane wskaźniki ekonomiczne, określające akceptowalny poziom ryzyka.
- 6) realizacji zadań wynikających z regulacji zewnętrznych, w tym rekomendacji nadzorczych,
- 7) dotyczące realizacji kontroli wewnętrznej i audytu Banku.

1. W realizacji systemu informacji zarządczej uczestniczą następujące organy statutowe i komórki organizacyjne Banku:
 - 1) Rada Nadzorcza,
 - 2) Zarząd,
 - 3) Główny Księgowy – Wiceprezes Zarządu,
 - 4) Stanowisko ds. analiz ryzyka,
 - 5) Zespół ds. księgowości,
 - 6) Zespół ds. informatyki,
 - 7) Stanowisko ds. kadr, BHP i spraw samorządowych,
 - 8) Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej,
 - 9) IOD – Inspektor Ochrony Danych Osobowych.
2. Bieżącą analizę poziomu ryzyka bankowego dokonuje Stanowisko ds. analiz ryzyka.
3. Opracowane analizy dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka oraz adekwatności kapitałowej, przekazywane są Zarządowi według poniższych zasad:
 - 1) miesięcznie Zarząd otrzymuje skróconą informację na temat ogólnego poziomu ryzyka (analiza wskaźników ogólnego poziomu ryzyka) oraz sytuacji finansowej Banku z uwzględnieniem poszczególnych Oddziałów).
 - 2) w cyklach miesięcznych Zarząd otrzymuje analizę ryzyka płynności, walutowego, stopy procentowej, skróconą analizę ryzyka kredytowego i kapitałowego, oraz

minimalnego współczynnika kapitału w terminie do końca miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczą ww. analizy,

- 3) w zakresie poziomu ryzyka kredytowego, analiza kwartalna zostaje przekazana w terminie: do końca miesiąca następującego po upływie kwartału, którego dotyczy analiza - analiza struktury, limitów oraz poziomu rezerw celowych, analiza ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie i detalicznych ekspozycji kredytowych, analiza restrukturyzacji i windykacji kredytów zagrożonych, klasyfikacji ekspozycji kredytowych, przeprowadzonych testów warunków skrajnych,
 - 4) w zakresie ryzyka operacyjnego – analiza zostaje przekazana w terminie do końca miesiąca następującego po upływie kwartału, którego dotyczy analiza,
 - 5) w zakresie ryzyka braku zgodności - analiza zostaje przekazana Zarządowi do końca miesiąca następującego po upływie kwartału, którego dotyczy analiza razem z analizą ryzyka operacyjnego,
 - 6) w zakresie adekwatności kapitałowej informacja dla Zarządu przekazywana jest do końca miesiąca następującego po kwartale, którego dotyczy.
 - 7) w zakresie ryzyka walutowego, z uwagi na nieznaczące zaangażowanie w działalność dewizową analizy sporządzane są miesięcznie – do końca miesiąca następującego po upływie miesiąca, którego dotyczy analiza.
 - 8) raz w roku do końca grudnia – weryfikacja przyjętych procedur w zakresie zarządzania ryzykami oraz adekwatnością kapitałową, w tym limitów, testów warunków skrajnych, planów awaryjnych itp.
4. Zarząd, uwzględniając dane uzyskiwane od komórek organizacyjnych składa Radzie Nadzorczej sprawozdanie w zakresie poziomu każdego rodzaju ryzyka występującego w Banku oraz adekwatności kapitałowej w cyklach:
- 1) na każdym planowanym posiedzeniu Rady Nadzorczej - skróconą informację na temat ogólnego poziomu ryzyka (analiza wskaźników ogólnego poziomu ryzyka) oraz sytuacji finansowej Banku
 - 2) co najmniej raz na pół roku – syntetyczną informację na temat realizacji strategii i polityk w zakresie zarządzania ryzykami oraz adekwatnością kapitałową.

System kontroli wewnętrznej

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zgodny z zapisami art. 9c Ustawy Prawo bankowe i składa się z trzech podstawowych elementów:

1. Funkcja kontroli sprawowana przez wszystkich pracowników w ramach tzw. kontroli bieżącej z wykorzystaniem mechanizmów kontroli wewnętrznej wbudowanej w procedury, produkty oraz w system informatyczny. W ramach kontroli bieżącej w Banku wdrożono mechanizmy „dual control” zawarte w zasadach dotyczących kolegialności podejmowania istotnych decyzji (w tym decyzji kredytowych), akceptowania dokumentów i transakcji „na drugą rękę”. Kontrola następną jest realizowana w oparciu o sporządzone plany kontroli wewnętrznej i matrycę funkcji kontroli.
2. Kontroli instytucjonalnej (następnej) sprawowanej przez Stanowisko ds. kontroli wewnętrznej .
3. Funkcji komórki ds. zgodności – której zadania realizuje Stanowisko ds. zgodności, mające za zadanie zapobieganie występowania skutków nie przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych standardów zachowania.
4. Audytu wewnętrznego, który na podstawie umowy sprawowany jest przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnianiem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.

W Banku działa system kontroli wewnętrznej, którego celem jest wspomaganie procesów decyzyjnych, przyczyniających się do zapewnienia:

- 1) Skuteczności i wydajności działania Banku,
- 2) Wiarygodności sprawozdawczości finansowej oraz informacji zarządczej,
- 3) Zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi,
- 4) Bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego i informacji.

Kontrola wewnętrzna w Banku wykonywana jest w sposób niezależny, obiektywny, odpowiedzialny. Poprzez niezależność kontroli wewnętrznej rozumieć należy warunki działania kontroli wewnętrznej dające gwarancję, że kontrolujący bez żadnych zewnętrznych nacisków przeprowadza kontrolę według ustalonych metod, dokonuje oceny skuteczności procedur i regulaminów oraz sporządza dokumentację pokontrolną. Niezależność umożliwia bezstronny i niedwuznaczny osąd działalności poddanej kontroli.

Obiektywność kontroli rozumiana jest jako niezależna od czynników pozamerytorycznych ocena dokonywana przez kontrolujących, co oznacza, że kontrolujący nie mogą być stronniczy i nie mogą uzależniać swojej opinii od kwestii kontrolowanego tematu od opinii innych.

Odpowiedzialność kontroli wewnętrznej oznacza dokonywanie prawidłowej oceny, adekwatności, skuteczności oraz efektywności i jakości wewnętrznych systemów Banku, co oznacza prezentowanie w dokumentacji pokontrolnej sprawdzonych zadań, które wymagają podjęcia działań naprawczych, unikanie niedomówień i nieścisłości.

Rada Nadzorcza Banku zapewnia, aby kontrola wewnętrzna i audyt były sprawowane z zachowaniem zasad zapewniających unikanie konfliktów interesów, w tym z zachowaniem zasady, że osoby przeprowadzające kontrolę wewnętrzną i audyt nie powinny być powiązane personalnie z osobami kontrolowanymi.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest dostosowany do ogólnego profilu ryzyka tj., obejmuje w szczególności obszary obarczone wysokim ryzykiem, takie jak: działalność kredytowa, obsługa klienta, rozliczenia, działalność kasowo-skarbcowa, zarządzanie bankiem.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank identyfikuje i ocenia ryzyko bankowe. Proces efektywnej oceny ryzyka obejmuje:

- 1) określenie rodzaju i poziomu ryzyka, na które narażony jest Bank,
- 2) wyznaczenie limitów i poziomu ryzyka oraz kontrola ich przestrzegania,
- 3) analizę czynników wewnętrznych i zewnętrznych, które mogą niekorzystnie wpłynąć na poziom ryzyka,
- 4) określenie możliwości Banku w ograniczaniu skutków zaistniałych zdarzeń podwyższających poziom ryzyka oraz w zapobieganiu wystąpienia takich zdarzeń w przyszłości,
- 5) wskazanie, w jakim zakresie i z jaką częstotliwością Bank powinien kontrolować określone rodzaje ryzyka,
- 6) określenie, które elementy ryzyka podlegają ocenie jakościowej, a które ocenie ilościowej.

Czynności kontrolne stanowią integralną część codziennej działalności wszystkich pracowników banku oraz umożliwiają szybkie reakcje na zmieniające się warunki.

Polityka wynagradzania

Od dnia 01 maja 2017 r. w Banku obowiązuje „Polityka wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na poziom ryzyka w Banku Spółdzielczym w Proszowicach”. Polityka jest dostępna na stronie internetowej Banku.

W 2018r. Rada Nadzorcza na swych posiedzeniach podejmowała decyzje w sprawie wynagrodzeń i oceniła pozytywnie realizację Polityki wynagradzania.

Do stanowisk istotnych, o których mowa w §24 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów oraz Rozporządzeniu 604/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w Banku zalicza się:

1. Członków Rady Nadzorczej,
2. Członków Zarządu,
3. Głównego Księgowego.
4. Z uwagi na fakt, że Bank nie udziela kredytów przekraczających 5 mln EUR oraz Bank nie posiada jednostek istotnych w rozumieniu Rozporządzenia 575/2013 PE, do stanowisk istotnych nie zalicza się innych stanowisk.

Na koniec grudnia 2018r. w Banku 4 osoby otrzymywały wynagrodzenia wg zaszeregowania jako stanowiska istotne.

Zapisy Polityki wynagradzania obejmują:

1. Stałe składniki wynagradzania, rozumiane jako:
 - 1) wynagrodzenie zasadnicze,
 - 2) nagrody jubileuszowe.
2. Zmienne składniki wynagradzania, rozumiane jako premia uznaniowa oraz nagroda roczna.
3. Zasady przyznawania i wypłacania zmiennych składników wynagradzania.
4. Wynagrodzenia przyznawane w Banku mają charakter wyłącznie pieniężny.

Zmienne składniki wynagrodzenia, wraz z narzutami osób zajmujących stanowiska istotne za rok 2018 nie przekroczyły 2% funduszy własnych Banku.

Pracownicy których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka	Liczba osób	Stałe składniki wynagrodzeń (tys. zł)	Zmienne składniki wynagrodzeń (tys. zł)
Zgodnie z przyjętą Polityką wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny	4	383	156

wpływ na profil ryzyka - Członkowie Zarządu, Główny Księgowy			
Razem	4	383	156

Wynagrodzenia zmienne były przyznawane i wypłacane po spełnieniu określonych w Polityce wynagradzania kryteriów ilościowych i jakościowych. Bank nie stosuje Polityki odraczania płatności. Stosując zasadę proporcjonalności Bank wypłaca całość premii uznaniowej oraz nagrody rocznej po przyznaniu. Łączna kwota wypłaconych zmiennych składników wynagradzania osobom zajmującym stanowiska istotne w Banku za dany rok nie może spowodować obniżenia wyniku finansowego Banku do poziomu, który nie zapewni realnego przyrostu funduszy własnych Banku oraz budowy bezpiecznej bazy kapitałowej i nie może przekraczać 2% Funduszy własnych Banku. Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla Członków Zarządu określa Rada Nadzorcza.

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Proszowicach niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w powyższej informacji są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku oraz prowadzonej działalności.

System zarządzania ryzykiem oraz system kontroli wewnętrznej ocenia się jako dostosowany do skali i profilu działania oraz generowanego ryzyka. Bank spełnia wymogi kapitałowe wynikające z zapisów Prawa bankowego i Uchwał nadzorczych, a fundusze własne w pełni pokrywają wszystkie ryzyka wstępujące w Banku.

Podpisy Członków Zarządu:

Członek Zarządu
mgr Bożena Magiera

Wiceprezes Zarządu
Główny Księgowy
mgr Zofia Kosińska

Wiceprezes Zarządu
mgr Jadwiga Szydłowska

PREZES ZARZĄDU
mgr inż. Józef Banach

Sporządził: Stanowisko ds. analiz ryzyka

Sprawdził: Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej

Akceptował: Zarząd

Zatwierdził: Zarząd

Radca Prawny
Krzysztof Idzior
Nr wpisu KR1419

20 podpisów
Specjalista
mgr inż. Bogusława Gdowska